

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Anstro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe 1 lună 2 .
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefracate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Reflexiuni politice.

(Articol final).

Schimbarea dela anul 1867 în sistemul de guvernament al monarhiei a produs în rândurile luptătorilor noștri naționali oare-care confuzie.

Constrâns de împregiurări, Împăratul a sancționat Constituția ungară și a consimțit la uniunea Transilvaniei cu Ungaria. Astfel poporul român a pierdut dintr'odată toată pozițiunea sa politică dobândită în Transilvania și a ajuns pe mâna vechilor săi adversari din Liga medievală. Andreiu Șaguna a sfătuit pe Români, să se acomodeze împregiurărilor și să pună toată încrederea în Împărat. Dar inversunarea și amărăciunea printre Români era cu mult prea mare, ca asemenea sfaturi să fi putut prinde. Dispozițiunile de opozițiune contra noului guvernament maghiar erau foarte pronunțate și generale. Resistența pasivă, lansată la început de o mică ceată de Români, a câștigat din ce în ce mai mulți aderenți și în sfârșit a fost proclamată ca principiu conducător al politicii naționale. Resistența pasivă consista în renunțarea la exercițiul dreptului reprezentativ, pe care noua Constituție ungurească îl acordase Românilor, mai ales celor din Transilvania, într'un mod foarte restrâns.

Această direcțiune politică, care Români și-au propus să o urmeze, a fost pentru dînșii cu totul nouă și avea toate desavantajele unei căi neumblate. Pentru-ca să producă vre-un efect oare-care, ea recerea o orientare deplină asupra modului realizării scopului politic și o organizațiune strânsă. Timpul libertății noastre politice a fost cu mult prea scurt, ca să fi putut satisface pe deplin acestor recerințe. În grabă ni-am dat noi seamă, că cel mai apăsător protest contra noului sistem politic este rezistența noastră pasivă. Însă mai anevoie era a calcula înainte și a prevedea, dacă politica aceasta de protestare ne va duce sau nu la scop. Tocmai aceste îndoieli în calcul au fost și sunt partea slabă a direcțiunii nouă politice. Căci în urma urmelor nu protestul, ci realizarea egalei îndreptățiri este scopul politicii noastre.

La început aveam poate motive a nu crede în trăinicia dualismului și speram, că rezistența noastră pasivă va accelera căderea lui. Mai târziu ne-am lovit de brutalitatea guvernului tiszai și ne-am îngrozit de mijloacele imorale folosite în alegeri și ni-am zis: bună este rezistența pasivă, căci ferește pe poporul român de molipsirea immoralității și-l oprește a aduce jertfe zadarnice. Astăzi am puté raționa și în următorul mod: Este un interes principal al consolidării statului ungar, ca Români să între în parlament. Maghiarii vor trebui mai curând sau mai târziu să-și dea silința, ca să ne determine pe noi să părăsim politica de pasivitate și atunci ne-am afla înaintea unui compromis în condițiuni favorabile.

Toate aceste mângăieri și raționamente ulterioare sunt bune, însă ele dovedesc, că noua direcție politică, re-

sistența pasivă, a fost pornită fără-ca să se prevadă unde vom ajunge. Dualismul n'a căzut, alegerile murdare au trecut pe dinaintea noastră și acum să așteptăm cu mâinile în sin, ca Maghiarilor să le vină mîntea la cap? Dar dacă nu le vine nici în viitor, precum nu li-a venit nici în trecut? Așteptatul în neactivitate este în tot cazul primejdios. Căci rezistența noastră pasivă mai are încă un mare cusur: ea mână apa la moara șovinismului maghiar. Acesta nu numai că nu se simte jignit prin pasivitatea noastră, ci din contră se străduiește din resputeri și folosește ori-ce fel de mijloace, pentru-ca să împedice intrarea deputaților nemaghiari în parlament.

Asemeni reflexiuni în mintea poporului român au slăbit din ce în ce mai mult încrederea în noua direcție politică. La acestea s'a mai adăos și simțământul, fără îndoială îndreptățit, că continuarea rezistenței noastre pasive ne îndepărtează tot mai tare de politica noastră dinastică tradițională, și în mijlocul poporului s'a produs o vie și întinsă mișcare pentru un apel la Coroană. Memorandul dela 1892 însemnează satisfacerea dorinței generale a poporului român, care, fără încredere în direcția nouă politică, merge earăși drumul cel vechiu: la Împărat. Cu ocazia alegerilor generale ultime pentru parlamentul ungar alegerii români nu mai pot fi reținuți, ci merg în număr și mai mare la vot ca alte-dați și condamnă astfel pe față, după Memorand, politica rezistenței pasive.

În cercurile noastre politice conducătoare avem acum în deosebire de anul 1698 sau 1729 sau 1847 bărbați foarte învețați, filosofi chiar, cari se bucură de stima și venerațiunea generală. Aceștia știu să desvolte teorii politice din cele mai frumoase. Politica însă este o știință practică. Teoriile frumoase, desfășurate cu un aparat științific ori-cât de mare, se lovesc adese de realitate; aceste ciocniri nu pot produce decât confuzii. Trăim și în timpuri, în care regretăm lipsa unui Andreiu Șaguna, sau a unui Inocențiu Klein; n'avem nici macar un mitropolit Atanasie. Prin moartea lui Andreiu Șaguna raporturile noastre vechi și foarte desvoltate cu Curtea imperială au încetat și nimeni din capii noștri bisericești sau lumești n'a fost în pozițiune a le înădi sau a le continua de atunci încoace. Suntem oarecum isolați politicește în noul stat maghiar și stăm în această privință mai rău ca la anul 1698. Prin urmare avem îndoite motive a fi precauți și modești cu privire la direcțiunile politice noastre naționale. Este ușor a inaugura direcțiuni nouă politice, mai greu e însă a le duce la un bun și multumitor sfârșit. Sfatul lui Șaguna, ca poporul român să se conformeze împregiurărilor și să pună toată încrederea în Împărat, a fost sfatul unui bărbat luminat, priceput și cu multe experiențe în ale politicii românești.

Și adecă pentru ce nu ne-am acomoda împregiurărilor, după-ce nu este în puterea noastră a le schimba? Marele Principat al Transilvaniei, în care noi Români constituim majorita-

tea absolută a populațiunii, a fost la 1867 unit cu regatul Ungariei, fără-ca noi să fim puși în pozițiune a ne da votul la această unire. Este fără îndoială o nedreptate aceea ce s'a făcut și cum s'a făcut. Deodată cu uniunea am fost lipsiți de drepturile noastre politice dobândite în Marele Principat — o altă nedreptate — și în noul stat ni s'au oferit numai drepturi politice foarte restrinse — a treia nedreptate. Dacă Maghiarii li-ar fi garantat Românilor drepturile politice avute în momentul uniunii, aceștia n'ar fi avut motive a nu consimți la uniune. Prin urmare, scopul nemijlocit al politicii noastre după uniune nu poate fi altul, decât să ajungem earăși în posesiunea drepturilor avute. Politica rezistenței pasive numai atunci ne-ar fi putut apropia de acest scop, dacă ar fi fost condusă astfel, ca să silească pe Maghiari la un compromis. Experiența de treizeci de ani de politică pasivă ni-a dovedit prea de ajuns, că nu putem socoti nici cu desfacerea legală a uniunii și cu modul de a redobândi astfel drepturile noastre, cel puțin nu pentru timpuri, la care ajung prevederile omenesști. Rămâne deci o singură cale, care ne poate duce la scop: lupta constituțională. Nu ne facem iluziuni și ne dăm pe deplin seamă, că va fi o luptă grea și îndelungată, însă lipsită de ori-ce șanse de isbândă. Presupunând o organizațiune politică bine îngrijită, Români pot trimite un număr considerabil de deputați în Camera ungară. Este exclus, ca în decursul timpurilor să nu se creeze situațiuni, în cari numărul deputaților români să nu tragă în cumpenă. Situațiunile parlamentare critice produc mai ușor și mai potrivite ocațiuni pentru compromise decât — pasivitatea. Pe cale constituțională vom regăsi mai lesne și raporturile noastre vechi cu Curtea — acum — regală. Deputații români din Camera ungară vor reuși mai ușor a prezenta Coroanei plângerile poporului român, decât ni-a succedat nouă la 1892. Calea constituțională nu ne jignește unitatea poporului român, despărțit înainte de 1867 în două provincii independente. Calea constituțională ne înlesnește alianța cu celelalte naționalități nemaghiare, prin procederi comune la anumite ocațiuni.

Lupta constituțională va pune politica noastră națională earăși în ogășele ei cele vechi și umbiate. Prin o bună conducere șansele de isbândă vor sporii. Când ne vom găsi în fața compromiselor, ne vom aduce aminte de timpurile mitropolitului Atanasie; când vom sta în fața regelui constituțional, ne vom aduce aminte de timpurile episcopului Inocențiu Klein și ale Mitropolitului Andreiu Șaguna.

Crearea situațiunilor de compromise, înădirea și cultivarea raporturilor cu Curtea, consolidarea noastră politică, alianța cu naționalitățile nemaghiare, fie și nu mai trecătoare, însemnează tot atâtea momente de întărire a pozițiunii noastre politice.

Eugen Brote.

Lección de patriotism. Sub titlul »Al șaptelea corp honvezesc», »Budapesti Hirlap» revine asupra chestiei întocmirii corpului honvezesc din Croația, despre care întocmire spusese nu demult într'un articol de frunte, că este o primejdie a patriei, o »tradare», — căci honvezimea din Croația va fi mai puțin vrednică de încredere pentru patria »maghiară», decât un corp de armată comună.

Invinuirile lui »Budapesti Hirlap» le-a respins semioficiosul »M. N.» Dar acestuia nu vrea ziarul guvernamental să-i admită cuvântul, deoarece ieremiadele sale sunt basate pe »informațiuni temelnice».

În ședința de Sâmbătă, ministrul honvezesc Fejérvary se ridică cu indignare contra invinuirilor nedemne și atitudinii lipsite de patriotism a lui »Budapesti Hirlap».

Organul imperialist însă nu se dă bătut nici așa, și nu-l scutește nici pe Fejérvary de lecții, apostrofându-l, că nu e destul să desmînțască, ci trebuie să știe, să cunoască chestiunile atât de importante, față cu cari »B. H.» își menține aceeași părere și atitudine.

De pâr!

Conferența militară. În 17 l. c. n. în Burgul din Viena s'a ținut a treia conferență militară, care a ținut dela 10 1/2 — 12 ore din zi. La conferență au luat parte: arhiducele Francisc Ferdinand; șeful statului major baronul Beck, prințul Ludovic Windisch-Grätz, inspector de trupe; F. M. I.-ii baronii Rheinländer și Ioan Waldstätten. Un rezultat al acestei conferențe este, că generalul Carol Horzetzky a fost numit șef-comandant militar al Dalmației.

Aniversare. Alături s'au împlinit doi ani, decând Dr. Körber stă în fruntea afacerilor din Austria. Un minister cu o așa lungă durată, în condițiunile politice de peste Laitha, în ori-ce cas dovedește multă dibăcie, mult tact și multă iscusință. E tot-odată aceasta o dovadă de multă energie din partea primului ministru, — și nu e cu neputință, ca energia de a pute persista în situațiunea sa — să-și aducă roadele. Căci, pe când în minister nici o schimbare nu s'a făcut de doi ani de zile, ci s'a urmărit cu aceeași tenacitate politica de împăcare a diferitelor partide, — pe atunci în partidele, cari s'au pus de-a curmezișul desfășurării vieții politice din Austria pe drumul normal, spargerea și-a făcut intrarea.

Körber a stat pe loc, ce e drept; dar partidul ceh e bătuit de disensiuni, ear cel al Germanilor-marți s'a destrămat, în partisanii ai lui Wolff și ai lui Schönerer. Să aibă oare Körber norocul să-și clădească peste aceste fracțiuni puntea de trecere pentru restituirii situației normale în desfășurarea vieții politice-parlamentare din Austria?

Se pare, că după experiențele de până aci, nici unul din șefii de cabinet dela Taffe încoace n'a prezentat atâtea aptitudini pentru ducerea la îndeplinire a acestui lucru, ca Dr. Körber.

Situația însă este astăzi cu atât mai grea, cu cât susținerea ei mai departe pare imposibilă.

Vom vedea, cum îl ajută și norocul pe primul ministru austriac, care în zilele noastre, serbând a doua aniversare a luării frânelor statului, printr'acest fapt marchează un eveniment, un ce nou în în viața de stat din Austria.

rești, să trimită d-lui Dragutin Ilici, directorul ziarului nostru, următorul răspuns:

D-lui Dragutin Ilici.

„Domnule! M. S. Împăratul, augustul meu stăpân, a binevoit să ordone să vă mulțumesc pentru omagiile de felicitare și urările de fericire, ce ați binevoit să-mi depuneți la picioarele cu ocaziunea zilei sale onomastice.

„Achtându-mă de acest ordin suveran, profit de această ocazie, pentru a vă ruga, domnule, să primiți asigurarea perfectei mele considerațiuni“.

N. de Fonton.

Unele ziare din România relevând răspunsul Țarului adresat lui Ilici, redactorul ziarului moscovit din București, fac unele reflexive bănuitoare față cu atitudinea politică oficială a Rusiei.

Se credea anume, că între reprezentantul Rusiei din București și între ziarul „Wostok“ nu numai că nu există nici un contact, dar că Fonton de câte ori venia vorba despre Ilici, îl desăvua și se zice, că n'ar fi făcut nici o opoziție când ministrul-președinte român l'ar fi sondat, că ce ar zice dacă l'ar expulsa pe Ilici din România.

Acum par a-se fi schimbat lucrurile și după informațiile unui ziar din București, ministrul de externe al Rusiei la întrebarea venită din România, că ce ar zice la expulsiunea lui Ilici, ar fi răspuns, că nu s'ar opune acestei expulsii, dar că în același timp ar vedea bucuros și expulsiunea ziaristilor germani din România, cari insultă Rusia.

Răspunsul Țarului pare a confirma acumă svonorile ivite chiar dela apariția ziarului moscovit, și anume, că cercurile oficiale rusești nu stau tocmai indiferente față cu tendințele reprezentate de numitul ziar.

O scrisoare a lui Krüger.

D-na Maurice Fauqueux, presidenta comitetului „La vie aux enfants boers“, întemeiat în luna Decembrie 1901 în Paris, adresase venerabilului președinte al republicii sud-africane o scrisoare în care arată, că scopul comitetului nou format era „de a se servi de puterea de convingerea graiului femeesc, pentru ca lumea întreagă să ceară răsplata posibilă a vitejiei burilor — pacea!“

Președintele Krüger a răspuns:

Doamna mea, am luat la cunoștință cu o adăncă satisfacție cuprinsul scrisoarei contrasemnate de toată colaboratoarele d-voastre, prin care mă informați de

odăiță din mansardă — o mică lămpioară lumina cu razele ei blânde — toate acele obiecte bine cunoscute, pe cari odată le desprețuisă.

Ah, ce dragălas, ce confidențial îi păreau toate, ca și când ar fi niște bun prietini, cari o bineventează.

Nu se odihni până nu se culcă mamă-sa și n'o învăli cu șaluri călduroase, apoi se grăbi să-i prepare un ceafu. D-na Lorenz o lăsa să-l facă tot, căci ea era încă prea slabă — și îi cădea așa de bine, văzându-și copilul mult dorit, îngrijind cu atâta dragoste de ea. În fine făcu semn Martei să se apropie, aceasta ingenușcă înaintea patului. Răzîmându-și căpșorul cu blândețe, de poala mamei, începu să și spuie toate impresiile ei.

„Acum, mamă dragă“, termină ea lăcrimând, „lasă-mă să rămân lângă tine; am avut tot ce am dorit în viața mea. Unchiul și mătușa erau foarte buni față de mine — și tot nu eram fericită, mă simțeam întotdeauna așa de singură și părăsită, și nu-mi puteam explica, că de ce; doriam ceva și eu singură nu știam că ce“. Astă-zii, când stam la ușa bisericii și cum dururile orgel părădeau până la mine, atunci recunoscuți deodată, că am fost un copil rău, care n'a voit să meargă pe calea adevărului, și că trebuia să rămân lângă tine“.

(Va urma).

constituirea comitetului d-voastre de ajutor din Franța întreagă.

Judecând după accentele vibratoare cu cari imi expuneți ținta d-voastre (și cugătările d-voastre, o simt, că vin din inimă), sunt sigur că riviți de a face tot ce vă stă în puteri pentru a aduce un ajutor eficace și în același timp consolațiuni prisionierilor noștri.

Veți ușura suferințele de nedescris ale mamei și copiilor.

Nobila sarcină ce vă propuneți a săvârși imi pare că trebuie să ia astfel de proporțiuni, ear numele d-voastră, vizcontese de Villebois-Mareuil, cumnata generalului de Villebois, Mareuil, ca prezidintă de onoare, și al d-șoarei de Villebois Mareuil, flica regietatului general, deșteaptă în mine așa amintiri, încât am crezut, a-mi face datoria prin a vă exprima personal adăncă mea simpatie și toată recunoștința mea.

Acelea care sunt în doliu și jale vor binecuvânta opera d-voastră, fiindcă veți șterge lacrimile lor. Cuvintele Mântuitorului: „Adevăr zic vouă, încât acestea ați făcut unuia dintre acești frați ai mei, mie mi-ați făcut“, se vor aplica Domniei-văstre, doamna mea, și doamnelor colaboratoare ale d-voastre.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Ianuarie n. 1902.

Boboteaza in Arad. Serviciul divin a fost îndeplinit în Catedrală de arhimandritul Aug. Hamsea, asistat de protosincelul I. Ig. Pap, protopopul V. Beleş, preoții Tr. Vătan, I. Ștefanuț, Olariu și diaconii Dr. Suciu și V. Mihulin.

Solemnitatea ceremonialului sfințirii apei a fost însoțită de salve de puști, ce a tras compania de soldați așezată în pieșă sub comanda d-lui căpitan Cioban, și intonarea imnului poporal de muzica militară a regimentului 33 din cetate.

La prânzul, ce s'a dat ieri la Bobotează în 6/19 Ianuarie la curtea episcopoească, au luat parte următorii: generalul Lehmann, colonelii Friedrich Lazar și Wilhelm Wachmann; D. Bonciu not. publ. regesc, vice-comitele comitatului Dr. Dálnoki Nagy Lajos, subcolonelii Ioan Dietrich și Victor Karger, majorii Andor Tallián, Daniil Badescu, și Róbert Egger, președintele partidului liberal, avocatul Tagányi István, arhimandritul Augustin Hamsea, preotul militar Andreiu I. Allersdorfer, preoții reformați Ludovic Frint și E. Csécsi, căpitanul Dr. Oswald Hecker, locotenentul Miron Serb, Ludovic Daniel, Coloman Daniel, Tiszti Lajos, redactor, Petru Truța, Dr. Aurel Demian, Dr. Ioan Suciu, Vasilie Goldiș și Virgil Mihulin.

Concertul Popovici-Dima. Înteresul pentru concertul de Mercuri al marilor noștri artiști Popovici-Dima ia dimensiuni tot mai mari. Din depărtări respectabile se anunță oaspeții ear provincia română a Aradului Mercuri seara va fi întreagă în sala hotelului „Crucea Albă“. *Inceputul concertului va fi la orele 8 seara, nu la 7, cum se tipărise din greșală în invitația publicată mai înainte. Astfel toți, câți vor sosi la Arad cu trenurile dela 7 ore seara, au timp suficient pentru a-și face pregătirile trebuincioase pentru concert și dans. Petrecerea cu dans încă de pe acum promite să devină una dintre cele mai frumoase veselii românești, ce s'au arangiat vr'odată în Arad.*

„Biserica și Școala“, numărul prim, din anul al 26-lea, număr jubilar, are următorul cuprins:

La douăzeci și cinci de ani, de R. Ciorogariu. — Ne rărim sau ne întărim? (Repriză istorică) de C. Gurbanu protopop. — Isus Cristos ca idealul educației creștine și ca cel mai mare învățător al omenirii, de Dr. P. Pipos. — Insoțiri pentru tinerețe,

A. Bădescu învățător. — Individualitatea ori masele? de Sever Secula. — Câte-va cuvinte despre pomeni (disertație) C. Lazar, preot. — Predică, pentru Duminică după Botez, I. Nicorescu. — La „Planul de învățământ“ al școlii populare, de Aurelia Păcășian-Eubenescu. — Apel către frații preoți din dieceza Aradului. — Cronica, Avis, Concurs.

Cadoul Sultanului pentru regele Carol. Zilele acestea vor sosi în București 4 cai arabi, pe cari Sultanul îi trimite Regelui Carol drept cadou de Anul-nou.

Unificarea calendarului. Pastorul protestant Maurer, originar din München, a trecut zilele acestea prin București într'un turneu întreprins prin statele balcanice, cu scop de a ține conferențe pentru unificarea calendarului, întocmai cum a făcut mai anul trecut călugărul barnabit Toneini di Quarengo, care a ținut tot în în acest scop două conferențe în București și Iași.

Logodnă. D-șoara Dora Pomuț și dl. Coriolan Miron, logodiți. București. Ianuarie 1902.

Congresul catolicilor. Joia trecută s'a deschis la Budapesta congresul pentru autonomia catolică, și de atunci se țin sedințe în fiecare zi, discutându-se chestia, dacă e bun sau nu proiectul de statut elaborat din partea comisiei de 27, și dacă poate fi primit de basă pentru organizarea autonomă a bisericii romano-catolice? Majoritatea, condusă de contele Apponyi, e pentru acceptarea proiectului, pe când minoritatea, din care fac parte și câțiva membri ai înaltului cler catolic, condusă de contele Zichy Nándor și Ugron Gábor, combate energetic proiectul, despre care afirmă, că e compus din punct de vedere politic. Prelații bisericii gr.-cat. române nu iau parte la congres, drept documentare, că nu sunt înclinați să jertfească independența bisericii lor și să intre într'o autonomie cu romano-catolicii. De altcum toate semnele arată, că congresul catolicilor se va termina și de astă-dată — fără nici un rezultat.

„Apărarea națională“. Baronul Kemény Kálmán și soția baronesa Bánffy Polixena, au format fideicomis din domeniul lor din Maros-Vécs. Foia oficială va publica încurând rescriptul Coroanei, prin care aprobă fideicomisul. Acesta este primul fidei-comis de pădure format conform intențiilor guvernului, care permite a-se forma fideicomise din proprietățile mari de păduri aflate în ținuturile locuite de naționalități, cu scop de-a împiedeca trecerea proprietății maghiare în mâini străine.

Societatea acad. teol. „Academia ortodoxă“ în adunarea generală ordinară ținută Joi, în 12 Decembrie n. a. e., și-a constituit comitetul pe anul administrativ 1901/1902, precum urmează: Președinte al societății: Petru de Teutul, preș. al secției musicale, totodată; vice-preș. I.: Const. Grigorievi, preș. al secției literare tot-odată; vice-preș. II.: Vespasian Reuț, secretar I. (de externe): Dimitrie Botez, casar și econom: Constantin Urechie, bibliotecar: George Banilevi; Comisia revisuitoare: referent: Adrian Lupăștean, adlat: Constantin Goras.

Patruzei adunări de muncitori într'o zi. Lucrătorii socialiști din Pesta vreau să țină în 26 Ianuarie la trei ore p. m. patruzei adunări, să protesteze contra ridicării prețului pâinei și contra raziilor polițienești. Dacă căpitanul poliției nu ar permite ținerea adunărilor, atunci lucrătorii arangează demonstrație pe calea Andrássy.

Regele englez și burul. Sâmbătă au publicat ziarele mesajul regelui englez, în care regele Eduard îndeosebi scoate în evidență procedura „umanitarismul“, cu care sunt tratați prisionierii burl din partea soldaților englez. Tot Sâmbătă a apărut în ziarul din Antwerpen „Handelsblad“ scrisoarea olandezului Cornelissen, un fost luptător bur, tot despre umanitarismul militarilor englezi.

Scrisoarea aduce următorul caz: În Martie și Aprilie, anul trecut, mareșalul Plumer a ocupat cercurile Vaterberg și Zoutpansberg. Femeile și copiii i-au transportat în Pietersburg. Erau aproape la opt sute. Nefiind însă Pietersburg de tot sigur, au dus pe nefericit în lagărul concentric din Ireni, unde dintre cei 800 în trei luni au murit o sută. Atunci Kitchener, din cauza multor cazuri de moarte, a dat ordin, ca în cât se poate, să fie transportați prisionierii la locul lor natal. Aceasta apoi s'a efectuat în modul următor: În fiecare săptămână au pus o sută de oameni pe tren. După locomotivă urma o trăsură deschisă, cu femei și copii, apoi o trăsură închisă pancerată, cu 20—25 ostași, apoi ear o trăsură deschisă cu prisionierii; și așa a mers aceasta, pe tot trenul la a cărui capăt au fost câteva trăsuri de munițiuni bine încărcate. Numai întemplierii se poate atribui, că Burii numai odată au atacat trenul. La acest atac au ucis și rănit mai multe femei și copii. Doamna Biemann a primit trei gloanțe și a murit; d-șoara Page a murit de rana primită. Când Burii au observat răul, natural, au încetat îndată a mai da foc. În acest fel a putut Kitchener transporta în Pietersburg zece trenuri cu militari și munițiuni, ceea-ce altfel sigur nu i-ar fi succedat. Această infamie nu s'a întâmplat în toial războiului, ci la ordinul celor mai mari ofițeri și pentru mai marea glorie a armatei engleze.

Atragem deosebită luare aminte a publicului român din loc și giur asupra anunțului ce publicăm mai jos despre *Restaurantul, Cafeneaua și Hotelul „VAS“* din Arad, care în toată privința se bucură de un bun renume.

ULTIME ȘTIRI.

Roma, 18 Ianuarie. Mare senzație a produs sosirea fără veste a contelui Lanza reprezentant al Italiei la Berlin, care a fost chemat urgent la Roma.

Ministrul Prinetti a pertractat mai multe ore cu ministrul Germaniei la Roma. Se crede că e vorba de reînvierea Triplei-Alianțe.

Bruzella, 18 Ianuarie. Din cercuri competente se afirmă că guvernul holandez a făcut pașii pentru începearea pertractărilor de pace și pentru a câștiga pe reprezentanții din Europa ai Burilor pentru idea încheerii păcii. Fischer și Wesels sunt înclinați să ia parte la pertractări. Krüger și Leyds însă așteaptă opinia generalilor burl de pe câmpul de războiu.

Editor Aurel Popovici Barciannu. Red. respons. Ioan Russu Șirianu.

Insertiuni și reclame.

AVIS.

În cancelaria advocațională a dlui Dr. Vasiliu Fodor din Abrud poate fi primit în condiții favorabile un tinăr român

CANDIDAT DE ADVOCAT
ori scriitor bine inițiat în afaceri de cancelarie advocațională. 693 2-3

Un tinăr
candidat de avocat român

poate fi primit la moment în cancelaria dlui avocat Dr. Sever Ispravnici din Arad. D-ritorii să se adreseze direct (Jozsef-föherczg ut). 692 3-3

Hotel „VAS“

cafenea, restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsește cu prețul cel mai avantajos mănăcir de casă, vin excelent și bere Dreher. Un prânz de 3 plese 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori ce tren care sosește sau pleacă, omnibus sau trăsura.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus.

Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă prețiosul sprigin.

685 4— Cu deosebită stimă

Văduva Duffner Jozsef.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ZARANDEANA” sunt invitați la

a IV-a adunare generală ordinară

ce se va ține la **9 Februarie st. n. a. c.** în localul institutului la **2 ore p. m.**

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1901.
4. Raportul comitetului de supraveghere.

5. Decisiunea asupra contului anual pe baza raportului comitetului de supraveghere și darea absolutului.
6. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat și fixarea dividendelor.
7. Alegerea a unui membru în direcțiune pe anii 1902—1903 și a comitetului de supraveghere pe anii 1902—1903.
8. Eventuale propuneri în sensul §-lui 26 lit. g) din statute.
9. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor receruiți, adunarea în sensul §-lui 23 se va ține în **16 Februarie st. n. a. c.** la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui 19 din statute la casa institutului ori la „Crișana” soc. de credit în Brad acțiunile eventuale documentele de plenipotență cel mult până la **8 Februarie 1902.**

Băița, la 4 Ianuarie 1902.

Dr. Ioan Radu m. p., președinte.

George Drăgan m. p., dirigente.

Plenipotențiez prin aceasta pe domnul acționar _____ a institutului de credit și economii „Zarandeană” 1902.

_____ a mă reprezenta la adunarea generală din 9 Februarie a

1902.

Martori:

Active

Contul Bilanțului.

Pasive

	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Casa în număr	2.741	43	Capital social, 320 acții à 100 coroane	32.000	—
Cambii escomptate	130.304	02	Depuneri spre fructificare	92.175	56
Împrumuturi pe obligațiuni	20.039	—	Cambii reescomptate	22.244	—
Împrumuturi ipotecare	3.786	—	Fond de rezervă	1.924	47
Mobiliar	Cor. 523.08	—	Dividende neridicate	118	—
după amort de 10%	Cor. 52.31	470	Interese anticipate	2.685	02
Interese restante	312	40	Profit transpus din 1898	Cor. 271.96	—
Interese de reescompt anticipate	395	55	Profit curat	Cor. 6700.16	6.972
Diverși debitori	70	—			
	158.119	17		158.119	17

Eșite

Contul Profitului și al Perderilor. Cluj

Intrate

	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Interese de depuneri	5.133	51	Interese	17.034	—
Interese de reescompt.	1.657	34	Diverse intrate	2.326	80
Salare	2.240	—	Profit transpus din 1900	271	96
Chirie	320	—			
Spese diverse	1.182	59			
Marce de prezență	798	—			
Amortisare din mobilier	52	31			
Competință de timbru	39	76			
Contribuțiune erarială	797	38			
Contribuțiune 10% la depuneri	439	75			
Profit curat	6.972	12			
	19.632	76		19.632	76

Băița, la 31 Decembrie 1901.

Dr. I. Radu m. p.,
președinte.

George Drăgan m. p.,
diriginte.

Lazar Pertan m. p.,
cassier.

George Băluțiu m. p.,
contabil.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine.

Băița, la 15 Ianuarie 1902.

895 1-1

Comitetul de supraveghere:

Simion Bacillă m. p.

Vasiliu Dămian m. p., președinte.

Dr. Pavel Oprișă m. p.

De mare importanță pentru domni!

Cel mai vechiu deposit de haine pentru bărbați și copii al Domnului

Moszkovitz Zsigmond
în Arad (sub teatru)

Recomandă atât Onor. Public, cât și Onor. săi clienți pentru sezonul de iarnă și primăvara cel mai bogat asortat deposit de haine de tot felul pentru bărbați și copii, cu obicinutele prețuri eftine.

Mai presus de toate îmi țin de datorie, ca să-mi câștig îndestulirea Onor. mei clienți atât prin marfa bună, cât și prin prețurile eftine ce le ofer.

In această adestare semnez cu toată stima:

Moszkovitz Zsigmond.

680 3-3

Mare asortiment de cele mai fine materii indigene și din străinătate

Cu toată onoarea îmi iau voia a înștiința p. t. public, că luând în întreprindere

BERERIA TEATRULUI
am deschis-o

și zilnic pun în consumație bere proaspătă regească un pahar 8 cruceri, de asemenea vând vin producție proprie, un litru 36 cruceri.

Bucătărie excelentă, vîpt cu luna, preț moderat.

Ca Român rog sprijinul prea onoratului public.

Cu toată stima

Nicolae Gavrillette,
restaurateur.

667 4-10